

1. Ukraina

- Hva har partiet gjort i perioden 2021–2025 for å styrke det ukrainske sivilsamfunnet og bidra til dokumentasjon av krigsforbrytelser begått i Ukraina

SV tok initiativ til Nansen-programmet og den historiske bruken av oljefondspengar til Ukraina under statsbudsjettforhandlingar med regjeringa hausten 2022. Då avtala om Nansen programmet vart inngått i stortinget var det SV som sørge for at halvparten skulle gå til sivil støtte. SV sørge for at ein del av Nansen programmet skal gå til ukrainsk sivilsamfunn slik at dei kan fortsetje det viktige vaktbikkje arbeidet. Eit sterkt sivilsamfunn er ein føresetnad for eit demokrati. Gjennom behandling av Nansenmeldinga har me også understreka at ukrainsk sivilsamfunn skal involverast i den humanitære innsatsen, utan å tappe det for dei kreftene dei bør bruke på rettighetsarbeid.

SV tok tidleg til orde for at Noreg burde støtte ICC sitt arbeid i Ukraina.

- Hva vil partiet prioritere i perioden 2025–2029 når det gjelder støtte til Ukraina, styrking av det ukrainske sivilsamfunnet og støtte til dokumentasjon av krigsforbrytelser i Ukraina?

SV vil fortsetje den militære og sivile støtta til Ukraina. Me har heile tida tatt til orde for at ein større del av programmet skal gå til sivilsamfunnet og kjem til å fortsetje med det. Noreg må fortsetje si støtte til ICC og bistå internasjonale organisasjonar i sin dokumentasjon av folkerettsbrot. Ukrainsk media spelar ei stor rolle i dokumentasjon og burde motta meir støtte både finansielt og politisk.

- UNHCR fraråder å sende ukrainere tilbake til et land i krig. Hva mener partiet om at Norge og Ungarn er de to eneste landene i Europa som definerer flere ukrainske territorier som trygge for tilbakesending av ukrainere?

SV meiner at risikoen er stor for angrep i heile Ukraina. Siste tids utvikling med stadig aukande angrep med droner og missil bekreftar det. Det finst dessverre ikkje trygge stader i Ukraina.

2. Sivilsamfunnsstøtte i Europa, Russland, Sentral-Asia

- Støtten til sivilsamfunn og menneskerettighetsarbeid har vært og er under press. Etter USAs dramatiske politiske endringer, er støtten til sivilsamfunn og menneskerettighetsarbeid betydelig redusert. Hvordan er dette prioritert i forrige periode, og hva mener partiet Norge bør gjøre fremover?

SV vil styrke norsk bistand til sivilsamfunn og menneskerettsforkjemparar som ofte er drivarar for rettferdighet og demokrati. I løpet av 2021-2025 har me gjennom forhandlingar med regjeringa auka posten sivilsamfunn md 608 mill, menneskerettigheter med 196 mill og FNs høgkommissær for mennesekettar med 98 mill. Om me legg til styrking av regionbevilging til Europa og Midtausten som også til ein viss grad går til slike miljø så har SV iløpet av perioden styrka sivilsamfunnsorganisasjonar og menneskerettsforkjemparar med 1 mrd.

	RNB 2022 SB 2023		RNB 2023 SB 2024		RNB 2024 SB 2025		Totalt
Menneskerettar 152.70	136	30			60		196
Sivilsamfunn 170.70	208	90	90		120	100	608
OHCHR 152.71	98,5						98,5
							902,5

3. Asyl og visum

- Hva mener partiet om retten til å søke asyl, saksbehandlingstid, og hensynet barnas beste og internasjonale forpliktelser?

SV mener at Norge må ta sin del av ansvaret og gi mennesker på flukt en trygg havn på en verdig måte. Norge skal føre en solidarisk, rettferdig og human flyktning- og asylpolitikk som følger FNs anbefalinger, flyktningkonvensjonen og Norges menneskerettslige forpliktelser for øvrig. Å søke om asyl er en menneskerett, og den må vi slå ring om i en tid der historisk mange mennesker er på flukt og asylretten er under angrep fra flere hold.

De som kommer til Norge og søker om asyl, skal få en human, rettssikker, individuell og rask behandling av sin søknad. SV mener saksbehandlingstiden for asylsøknader i dag er for lang. Det går særlig utover den enkelte som søker asyl, som må sette livet på vent, samtidig som det går utover inkluderingen og integreringen. SV ønsker sikre kort og effektiv saksbehandlingstid, blant annet ved å sikre flere saksbehandlere i UDI. Målet er at saksbehandlingstid i asylsaker og familiegjengenforeningssaker normalt ikke skal være lenger enn seks måneder. SV vil også innføre en amnestiordning ureturnerbare mennesker som

har opphold seg i Norge i over fem år, og har fremmet forslag om dette på Stortinget denne perioden.

Vi har et særskilt ansvar for å gi trygghet til barn på flukt. SV mener at Norge skal føre en asylpolitikk som ivaretar barns rettigheter etter barnekonvensjonen. Barn som søker vern alene, er en spesielt sårbar gruppe. Barns beste må veie tyngre enn innvandringsregulerende hensyn, og barn skal aldri bli stilt til ansvar for foreldrenes handlinger. SV vil overføre omsorgen for enslige mindreårige asylsøkere til barnevernet, lovfeste retten til barnehage og SFO for barn som bor på mottak, fjerne ordningen med midlertidig oppholdstillatelse for enslige mindreårige asylsøkere som bor privat med følgepersoner, forby internering av barn under EU-pakten. Forsvinninger fra mottak skal etterforskes skikkelig. SV vil også sikre at barns rett til å bli hørt og at barnets beste tillegges større vekt, særlig i saker i saker ved utvisning av en forelder. SV vil også reversere botidskravet for flyktninger og deres familie fra fem til tre år.

- Hva er partiets holdning til utstedelse av langvarige Schengenvisa til menneskerettighetsforsvarere?

SV mener det er viktig å stå opp de som er i fare for å ha forsvart menneskerettighetene, og gi dem den beskyttelsen de trenger for å fortsette arbeidet sitt. SV er derfor positive til utstedelse av langvarige Schengenvisa til menneskerettighetsforsvarere.

- UNHCR har bedt Norge ta imot 5000 overføringsflyktninger, mens Norge har reduserer hvert år. Hva er partiets holdning til dette?

SV vil føre en human, rettferdig og solidarisk asyl- og flyktningpolitikk, i tråd med internasjonale anbefalinger. Historisk mange mennesker er i dag på flukt. Derfor mener SV at internasjonalt samarbeid og å støtte opp om FN's flyktningarbeid aldri har vært viktigere. Ordningen med overføringsflyktninger er mest robuste mekanismen vi har for å ivareta verdens mest sårbare og utsatte flyktninger, og gi dem den beskyttelsen de har rett på. SV vil derfor at Norge tar imot 5000 overføringsflyktninger, slik UNHCR ber oss om.

4. Likestilling og diskriminering:

- På hvilken måte har partiet bidratt til å sikre forebygging av vold i nære relasjoner og oppfølging av voldsutsatte i Norge? Herunder tiltak som bidrar til at forhold som bosted eller minoritetstilhørighet (etnisk, språklig, religiøs, kjønn, seksuell

orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk) ikke blir avgjørende. Hva ønsker partiet å gjøre i kommende periode?

SV har vært en pådriver for å styrke innsatsen mot vold i nære relasjoner og seksuell vold. I inneværende periode har partiet gjennom budsjettforhandlinger med regjeringa og ved gjennomslag i Stortinget:

- Økt bevilgningene til krisesentre og styrket deres rolle.
- Arbeidet for bedre etterforskning og oppfølging av voldtektssaker og vold i nære relasjoner.
- Vært en tydelig pådriver for samtykkeloven
- [Fremmet representantforslag](#) om en omfattende tiltakspakke mot voldtekt med forslag om:
 - langsiktig plan for kompetanseløft i tjenesteapparatet
 - styrking av politiets etterforskning
 - samtykkebasert voldtektslovgivning
 - bedre seksualitetsundervisning og forebygging i skolen

I kommende periode vil SV:

- Etablere et nytt statlig organ med tverrsektorielt ansvar for å sikre helhetlig innsats mot vold og overgrep.
- Ha voldskoordinatorer i alle kommuner og styrke krisesentrene for å sikre likeverdig tilbud i hele landet.
- Innføre samtykkebasert voldtektslovgivning ("ja betyr ja").
- Styrke politiets etterforskning av vold og overgrep, inkludert egne seksjoner i alle politidistrikter.
- Sikre at også kjæresten og personer som har barn sammen omfattes av mishandlingsparagrafen.
- Redusere botidskravet for voldsutsatte kvinner for å hindre at de blir værende i voldelige forhold.

- Styrke hjelpetilbudet for personer som har begått vold og for personer som er særlig utsatt for gjentatte overgrep.

SV vil også sikre at forhold som minoritetstilhørighet, bosted, kjønn, kjønnsidentitet eller seksuell orientering ikke skal være avgjørende for om man får hjelp. Dette gjøres gjennom styrket mangfoldskompetanse i politi, helsevesen og barnevern, samt økt støtte til organisasjoner som jobber med vold mot sårbare grupper.

- Hva er de viktigste tiltakene ditt parti har gjennomført for å sikre at lhbtq+-personer i Norge får oppfylt sine grunnleggende menneskerettigheter? Hva er de viktigste tiltakene ditt parti ønsker å iverksette i kommende periode?

SV har i perioden 2021–2025 fremmet følgende forslag:

- [Representantforslag om å innføre en tredje juridisk kjønnskategori](#)
SV-representantene Kathy Lie og Andreas Sjalg Unneland fremmet i 2024 forslag om å innføre en tredje kjønnskategori i pass og ID-dokumenter, som et første steg mot full juridisk anerkjennelse av ikke-binære personer
- [Representantforslag om en tredje kjønnskategori i pass og identifikasjonsdokumenter](#) SV-representantene Kathy Lie og Andreas Sjalg Unneland fremmet i 2025 forslag om å innføre en tredje kjønnskategori i pass og identifikasjonsdokumenter

I kommende periode vil SV:

- Innføre en tredje juridisk kjønnskategori.
- Gi transpersoner et verdig og desentralisert helsetilbud.
- Gjøre Helsestasjonen for kjønn og seksualitet til et nasjonalt kompetansesenter.
- Sørge for at ikke-binære transpersoner har like pasientrettigheter som binære.
- Styrke politiets innsats mot hatkriminalitet og senke terskelen for å anmelde hatmotivert vold.
- Opprette en erstatningsordning for personer som uønsket ble sterilisert ved juridisk kjønnskifte før 2016.

- Gjøre pater est-regelen kjønnsnøytral og utrede muligheten for flere juridiske foreldre.
- Tillate menn som har sex med menn å være blodgivere på lik linje med andre.

SV vil også styrke holdningsskapende arbeid og sikre at skeive har trygge møteplasser og tilgang til helsetjenester uavhengig av bosted.

- Ønsker ditt parti å bidra til at høstens valgkamp er fri for hat og desinformasjon knyttet til kjønn og seksualitetsmangfold?

Ja. SV tar sterk avstand fra hat, hets og desinformasjon rettet mot skeive og andre minoriteter. SV mener at alle skal kunne delta i demokratiet uten frykt for trakassering eller vold, og vil jobbe for at valgkampen blir trygg for alle – uavhengig av kjønn, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk eller seksuell orientering.

5. Desinformasjon og demokrati

- Hva vil partiet prioritere i perioden 2025–2029 for å hindre desinformasjon og andre utenlandske påvirkningskampanjer rettet mot Norge?

Demokratiet og folkestyret er under press fra flere hold. Når makt og rikdom samles på færre hender i takt med økende ulikhet, så svekker det demokratiet. En åpen og opplyst offentlig samtale med innsyn i staten og dens maktbruk er avgjørende for å forsvare demokratiet. I møte med autoritære krefter og andre tendenser som kan utfordre demokratiet, blir en aktiv politikk for mediemangfold, offentlighet og deltakelse desto viktigere. Dagens informasjonsvirkelighet preges av kaos. Påvirkning i ikke-redaktørstyrte, digitale medier, desinformasjon og ekkokamre kan gjøre at hver og en av oss lever i vår egen virkelighet. Hvis vi ikke har en felles virkelighet, så er det vanskelig å danne sterke fellesskap. Som samfunn er vi nødt til å ha demokratisk beredskap.

Derfor vil SV blant annet sikre folks tilgang til informasjon, og styrke mediemangfoldet og redaktørstyrte medier sikre folks tilgang til informasjon gjennom økt mediestøtte og å gjøre momsfrigjøring plattformnøytralt. SV vil også ta grep for å styrke personvernet.

SV vil også innføre langt tøffere regulering av sosiale medier, støtte internasjonalt arbeid for oppsplitting av de store teknologiselskapene og utvikle ikke-kommersielle plattformer

basert på ideelt eller offentlig eierskap. Vi vil innføre en digital omsetningsavgift på de store teknologiselskapene og ha en fast instans for klager, kontakt med politi, presse og generell myndighetskontakt.

6. Menneskerettigheter i norske fengsler

- Hva har partiet gjort i perioden 2021–2025 for å styrke menneskerettighetene i norske fengsler, særlig med tanke på faktisk isolasjon, tilgang til fellesskap og psykisk helsevern for innsatte?

SV mener situasjonen for innsatte i norske fengsler er svært alvorlig. Trange budsjetter over tid har både svekket rehabiliteringen av de innsatte og ført til mer bruk av faktisk isolasjon. SV mener kriminalomsorgen står i en krise. Blant annet Sivilombudet, Norges institusjon for menneskerettigheter, FNs overvåkningsorganer og Tilsynsrådet har over tid ropt varsko om forholdene i norske fengsler. Det er en uholdbar situasjon.

For å unngå mer innlåsing og isolasjon vil SV styrke bemanningen, ruste opp fengsler og sikre flere innsatte et tilbud om rusmestring. SV prioriterte kriminalomsorgen og bemanningen i fengslene i forhandlingene om statsbudsjettet for 2025, og fikk gjennomslag for 100 millioner ekstra til bemanning. I tillegg sikret vi 10 millioner ekstra til frivillige organisasjoner sitt arbeid i fengsel. Det er viktig for å gi de innsatte et godt soningstilbud. Samtidig mener SV at det fortsatt er behov for flere tiltak for å få styrket bemanningen i norske fengsler og få ned etterslepet i kriminalomsorgen.

I vårt alternative budsjett for 2025 ville SV styrke bemanningen ytterligere, og sørge for opprustning og vedlikehold av fengslene:

- 125 millioner til økt bemanning
- 35 millioner til opprustning og vedlikehold av fengsler
- 22 millioner i økte tilskudd til frivillige organisasjoner som Røde Kors' nettverk etter soning, RøverRadion, WayBack, Aurora, og Musikk i fengsel og frihet sitt arbeid i fengslene.
- Hva vil partiet prioritere i perioden 2025–2029 for å sikre at innsatte får tilstrekkelig tid utenfor cellen, bedre tilgang til sosial kontakt og et styrket psykisk helsevern i norske fengsler?

Bemanningen i norsk kriminalomsorg er fortsatt i en dyp krise. SV vil fortsette arbeidet vi har startet denne perioden, og sikre SV vil sikre forsvarlige forhold i norske fengsler. Det krever økt bemanning, økt vedlikehold av fengslene økt kompetanse blant ansatte, styrket helse- og omsorgstjenester og økt psykiatrisk helsehjelp. Vi vil øke grunnbemanningen i fengslene for å sikre forsvarlig drift, som vil bidra til mindre bruk av tvang og faktisk isolasjon. Vi vil også styrke lavsikkerhetsfengslene og alternative soningsmåter. SV vil også utvide bruken av soning med elektronisk kontroll, og at rusbrukere i økt grad må få gjennomføre straff i behandlingsinstitusjon.

7. Urfolk og nasjonale minoriteter

- Hva har partiet gjort i perioden 2021–2025 for å sikre samers og nasjonale minoriteters rettigheter, inkludert konsultasjon i arealinngrepssaker, vern mot hatprat og diskriminering, og styrking av språk og kultur?

SV har vært en pådriver for samers rettigheter nasjonale minoriteters rettigheter gjennom hele stortingsperioden.

Gjennom hele perioden har SV sikret en rekke store gjennomslag for samers rettigheter. Vi har blant annet sikret til sammen sikret til sammen 50 ekstra millioner til Sametingets arbeid med sannhet og forsoning, og tillegg til 20 millioner Sametinget generelt. SV harsikret til sammen 49 millioner til gjennomføringen av helseundersøkelsen SAMINOR 3, og 5 millioner til egne samiske helseteam i sør- og lulesamiske områder. Vi har også i forhandlingene styrket Samisk høyskole i Kautokeino med til sammen 17 millioner, til drift, tolkeutdanning, nybegynnerkurs og nok studieplasser i samiske språk.

SV har også vært en til støtte for blant annet i Fosen-saken og Fosen-aksjonene, mot gruvedrift og sjødeponi blant annet i Repparfjord, og mot inngrep i samiske bruksområder. SV har også fremmet forslag om en rekke viktige saker for samers rettigheter, blant annet om å stanse gruvedumping i sjø og opprydding av nedlagte og forurensede gruver, en uavhengig granskning av Fosen-saken, forslag om handlingsplan og tiltak mot hets rettet mot samer og nasjonale minoriteter, og forslag om å sikre uavhengige konsekvensutredninger.

SV har også vært en pådriver for en helhetlig oppfølging av Sannhet- og forsoningskommisjonens rapport, en rapport som kom som resultat av forslag fra nettopp SV, og fremmet en rekke konkrete forslag under behandlingen av rapporten i Stortinget.

SV har også sikret mer midler og til kvensk språk og kultur og Norsk skogfinsk museum i budsjettforhandlinger med regjeringen. Vi har også fremmet forslag i Stortinget om en egen handlingsplan mot antisiganisme.

- Hva vil partiet prioritere i perioden 2025–2029 for å hindre nye Fosen-saker, styrke tilliten mellom myndighetene og urfolk/nasjonale minoriteter, og sikre et effektivt vern av deres rett til kultur, språk og identitet?

For å hindre nye Fosen-saker og inngrep i samiske bruksområder i strid med samers menneskerettigheter vil SV blant annet sette i gang en helhetlig gjennomgang av reindriftens arealsituasjon og betydning for samisk kultur, og sette i gang en kartlegging og anerkjennelse av rettigheter til grunn og naturressurser utenfor Finnmark, og en ny forvaltningsordning for disse områdene. Vi vil også lovfeste sjøsamers rett til fiske.

SV vil styrke Sametingets politiske og administrative kapasitet, og styrke samiske, kvenske og skogfinske institusjoner slik at de er rustet til å oppfylle sine oppgaver, og følge opp anbefalingene fra Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport videre.

SV vil også etablere en opptrappingsplan for hele bredden av samisk kunst og kultur, for å styrke språk, kultur, og utvikle kunst og kultur, og opprette et eget samisk språkombud for å sikre at språk og opplæringsrettigheter blir oppfylt. SV vil også styrke arbeidet for språk og kultur for alle de fem nasjonale minoritetene.

SV vil også sette i gang et eget arbeid med en sannhets- og forsoningsrapport om statens fornorskingspolitikk og menneskerettighetsbrudd ovenfor romanibefolkningen. SV vil også videreføre egne handlingsplaner mot antisemittisme.

8. Oljefondet, investeringer og sanksjoner

- Vil partiet i perioden 2025–2029 jobbe for at Oljefondet trekker seg ut av selskaper som bryter folkeretten og norske sanksjoner?

Å trekke Oljefondets investeringar frå selskap som bidrar til brudd på folkeretten er ein høg prioritet for oss. Etter beinharde forhandlingar fekk me i samband med avtale med regjeringa om RNB 2025 gjennomslag for eit forbod mot handel og investeringar i selskap som bidrar til å opprettholde den ulovlege israelske okkupasjonen av palestinske område.